Raadsvoorstel

Onderwerp	Burgerpanels
Afdeling	N.v.t.
Datum behandeling in B&W	N.v.t.
Datum raadsvergadering	29 april 2021
Nummer	
Documentnummer	BW/21 – 419415
Zaaknummer	Z21 - 236364

Voorstel

1. Te starten met burgerpanels bij 'grote' projecten dan wel projecten met veel impact in de directe woon- en leefomgeving van onze inwoners;
2. De RES als pilot te gebruiken om burgerpanels door te ontwikkelen in de toekomst.

Eerdere besluitvorming

In het coalitieakkoord 'een nieuwe start' is opgenomen dat "een flinke slag dient te worden gemaakt in het verbeteren en vernieuwen van de bestuursstijl en bestuurscultuur met meer aandacht voor burgerparticipatie. Geen woorden, maar daden: meer transparantie, toegankelijker en beter aanspreekbaar bestuur en inwoners meer en eerder betrekken bij beleid. Dit leidt tot meer ideeën, draagvlak, betrokkenheid en tevredenheid. Juist in deze dynamische tijden, waarin veel gebeurt binnen onze gemeente, is daar meer behoefte aan dan ooit."

Inleiding

Gemeenten krijgen steeds meer taken en verantwoordelijkheden vanuit de overheid.
Inwoners voelen zich niet altijd (voldoende) gehoord en betrokken bij plannen en verlangen meer invloed op de besluit- en planvorming in hun (leef)omgeving. De inzet van een burgerpanel doet recht aan een gedegen manier van burgerparticipatie, waardoor inwoners meer zeggenschap krijgen. Dit leidt tot een breder draagvlak voor beleid en bestuur onder inwoners en verbetert de kwaliteit van een raadsbesluit door het uitgebrachte advies van het burgerpanel gemotiveerd mee te laten wegen in het besluit van de raad. Grote opgaven zoals de RES (Regionale Energie Strategie) vragen om grote stappen op relatief korte termijn waarbij de mate van betrokkenheid van inwoners van essentieel belang is. De RES opgave betreft de directe aanleiding voor de start van een pilot met een burgerpanel in Vught.

Minister Bas van 't Wout (Economische Zaken) heeft voormalig Nationale Ombudsman Alex Brenninkmeijer aangesteld om te onderzoeken hoe burgers het beste mee genomen kunnen worden om breed gedragen oplossingen te vinden. Deze onafhankelijke expertcommissie denkt vooral aan burgerpanels.

Op deze manier zijn er onder andere in Ierland, België en Frankrijk hele mooie resultaten behaald (Artikel AD, 01-02-2021).

Beoogd effect

Meer gebruik maken van de inbreng, maar ook expertise van inwoners in het kader van de gewenste burgerparticipatie en geheel in lijn met de aanstaande Omgevingswet. Geleverde input/advies van het panel zal de politieke totstandkoming van een besluit ten goede komen. Daarbij is de totstandkoming en samenstelling van een burgerpanel echter wel bepalend voor de mate van succes.

Argumenten

1.1. Veelal dezelfde personen participeren vanuit hun persoonlijk belang bij grote projecten, maar het is juist cruciaal dat inwoners vanuit het algemeen belang mee denken.

Iedere inwoner van de gemeente Vught krijgt te maken met de RES. Bewoners enkel informeren tijdens informatiebijeenkomsten is verleden tijd. Dit is immers de laagste trede op de participatieladder en onze ambitie moet hoger liggen dan dat.

1.2. Een burgerpanel zorgt voor een positief effect.

Uit vele onderzoeken blijkt dat verreweg de meeste mensen het vooral belangrijk vinden dat ze betrokken worden, zich gehoord voelen en dat het proces eerlijk en transparant verloopt. Ook als de uitkomst dan niet is wat ze zelf wensen, valt het besluit beter te accepteren, mits goed onderbouwd.

1.3. Nieuwe inzichten

In Vught, Cromvoirt en Helvoirt is veel kennis aanwezig. Door gebruik te maken van de aanwezige kennis kan men nieuwe inzichten en ideeën bundelen. Hierdoor vindt betere besluitvorming plaats met meer draagvlak.

Kanttekeningen

We zien de raad als opdrachtgever voor de inzet van het instrument Burgerpanel welke op voorhand kaders en of vragen kan mee geven. De raad is echter niet belast bij de samenstelling van het burgerpanel.

Financiën

Het selecteren en samenstellen van een burgerpanel dat representatief is voor de voor de opgave waarvoor zij staat, is tijdrovend. De kosten zullen in dat geval voornamelijk afgewikkeld worden op de ambtelijke organisatie. Indien eveneens gebruik gemaakt wordt van professionele begeleiding, zullen hiervoor kosten gemaakt worden. Gelet op de kwaliteitsslag die in dat geval gemaakt wordt ten aanzien van een gedragen en gemotiveerd besluit door de raad als gevolg van een gemotiveerd advies van het burgerpanel, zal dit leiden tot een daling van kosten in het na-traject. Het beschikbaar stellen van een (project) budget is dan aan de orde. Vanaf 1 januari 2022 gaat de omgevingswet van kracht waarbij de omgevingsdialoog verplicht zal worden. Hierom zal er binnen de projectgelden al rekening gehouden moeten worden met bewonersavonden en extra kosten.

Alle omliggende gemeente werken inmiddels in meer of in mindere maten samen met burgerpanels. Uit ervaring blijkt dat er meer draagvlak ontstaat, minder bezwaren volgen en men is meer betrokken bij de projecten. Eveneens verhoogt de sociale controle wanneer men zelf betrokken is geweest bij een project. Men voelt en neemt steeds meer verantwoordelijkheid voor hun eigen leefomgeving.

Communicatie

Regulier is de projectleider aan zet om de omgeving te betrekken en de dialoog aan te gaan. Echter, om met burgerpanels samen te werken dient er op voorhand een strategie te worden bepaald. Welke trede op de participatieladder wil men maximaal hanteren en in hoeverre mag het burgerpanel meedoen en binnen welke kaders. Verwachtingsmanagement richting je burgerpanels is key.

In de bijlage kunt u lezen hoe een burgerpanel tot stand dient te komen. De bijlage dient dan ook als leidraad en is voor nu op de RES gericht. Echter kan deze op elk groot project worden toegepast.

M. Venrooij E.P.A. van Doorn

Fractie Gemeentebelangen